

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 11. 2016
COM(2016) 860 final

ANNEX 2

PRÍLOHA

Opatrenia na urýchlenie prechodu na čistú energiu

k

**OZNÁMENIU KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU, VÝBORU REGIÓNOV A
EURÓPSKEJ INVESTIČNEJ BANKE**

Čistá energia pre všetkých Európanov

Väčšina opatrení uvedených v tomto dokumente bude mať krátkodobý alebo strednodobý účinok. V rámci výročnej správy o stave energetickej únie bude Komisia informovať o vykonávaní týchto opatrení a podľa potreby stanovi ďalší postup.

1. Sociálne spravodlivá transformácia a nové zručnosti

Energia je životne dôležitý tovar a služba, ktoré sú absolútne nevyhnutné na plnohodnotnú účasť na modernej spoločnosti. Existujú už viaceré nástroje, ktoré bude potrebné uviesť do praxe, na zabezpečenie spravodlivého prechodu na čistú energiu, pri ktorom sa zohľadní jeho transformačný vplyv na odvetvia, regióny alebo zraniteľných členov spoločnosti, ktorí budú touto zmenou negatívne ovplyvnení.

Kľúčovými nástrojmi sú v tejto súvislosti **európske štrukturálne a investičné fondy** vrátane Európskeho sociálneho fondu, ktoré podporujú prispôsobenie v dotknutých odvetviach a regiónoch a prechod na nové obchodné modely a profily pracovných miest. Najmenej 1,1 miliardy EUR z Európskeho sociálneho fondu sa v období rokov 2014 – 2020 vyčlení na zlepšenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy potrebných na prispôsobenie zručností a kvalifikácií a na vytvorenie nových pracovných miest v odvetviach súvisiacich s energetikou a životným prostredím. Európsky sociálny fond využívajú niektoré členské štáty aj na zmiernenie energetickej chudoby ako doplnok k sume 5,2 miliardy EUR vyčlenenej z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a z Kohézneho fondu na investície do energetickej efektívnosti v oblasti bývania. V rámci týchto pridelených prostriedkov sa viaceré členské štáty rozhodli zamerať na sociálne bývanie a domácnosti v núdzi, čím prispievajú k dlhodobým riešeniam energetickej chudoby takmer 1 milióna domácností. Zvýšenie energetickej efektívnosti budov je jedným z hlavných nástrojov na zlepšenie cenovej dostupnosti energie a boj proti energetickej chudobe. Okrem opatrení navrhovaných v právnych predpisoch¹ Komisia plánuje zriadiť aj stredisko na monitorovanie energetickej chudoby s cieľom získať spoľahlivé štatistické údaje o počte domácností postihnutých energetickou chudobou v každom členskom štáte a prispieť k šíreniu osvedčených postupov.

Cielené opatrenia v oblasti prenosu poznatkov, nadobúdania zručností a podpory inovačných riešení zamerané na efektívne využívanie a výrobu energie sú financované v rámci politiky rozvoja vidieka. Napríklad v období rokov 2014 – 2020 sa predpokladá vyškolenie 99 000 príjemcov (najmä poľnohospodárov a držiteľov lesov) v otázkach súvisiacich s energetikou.

Konkrétne na podporu solidarity pri prechode na čistú energiu Komisia navrhla v rámci revízie **systému EÚ na obchodovanie s emisiami**² vyčleniť zdroje na uspokojenie obzvlášť vysokej potreby dodatočných investícií v členských štátoch s nižšími príjmami. Účelom nového modernizačného fondu je uľahčenie investícií do modernizácie energetických systémov a zvýšenia energetickej efektívnosti. Navrhuje sa tiež, aby sa 10 % kvót, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie, naďalej rozdeľovalo v prospech určitých členských štátov s nízkymi príjmami. Komisia napokon navrhuje, aby členské štáty v úzkej spolupráci so sociálnymi partnermi použili aj výnosy z obchodovania s emisiami na podporu budovania zručností a prerozdelenie pracovnej sily dotknutej prechodom na dekarbonizované hospodárstvo.

¹ Pozri návrh na zmenu smernice o energetickej hospodárnosti budov, COM(2016) 765.

² Návrh na zmenu smernice 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne zníženie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií [COM(2015) 337 final].

Táto činnosť by mala byť doplnená osobitnou iniciatívou, ktorá poskytne ďalšiu a lepšie prispôbenú **podporu na transformáciu v priemyselných regiónoch intenzívne využívajúcich uhlie a produkujúcich vysoké emisie CO₂**. Cieľom je začať a/alebo ďalej urýchliť proces regionálneho plánovania štrukturálnych zmien súvisiacich s transformáciou energetiky a podporiť výmenu skúseností s inými regiónmi, ktoré sú v podobnej situácii. V prvom kroku Komisia tieto regióny pozve s cieľom prerokovať možné procesy plánovania, uľahčiť výmenu najlepších postupov a preskúmať, aké nástroje podpory sú k dispozícii.

Koncepcia inteligentnej špecializácie v rámci politiky súdržnosti EÚ, najmä prostredníctvom špecializovaných platforiem³, môže poskytnúť regiónom príslušnú pomoc. Tento vzostupný proces, na ktorom sa podieľa hlavne priemysel, subjekty výskumu, vývoja a inovácií, ako aj orgány verejnej správy, môže priviesť regióny k tomu, aby vyvinuli a uskutočnili vlastnú stratégiu transformácie energetiky.

Prechod na čistú energiu umožňuje trvalé vytváranie pracovných príležitostí. Úspešný prechod si však vyžaduje rekvalifikáciu pracovníkov, lepšie plánovanie a predvídanie zmien a zručností, ako aj lepšie zladenie zručností. Z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu možno podporovať tieto snahy vo všetkých štádiách života od prebudenia záujmu detí v školách, cez podporu odbornej prípravy na príslušné zručnosti a podnikanie v oblasti čistej energie až po sociálne začlenenie prostredníctvom príslušných profilov povolání. Komisia v rámci **programu zručností pre Európu**⁴ začala vynakladať úsilie (tzv. koncepcie sektorovej spolupráce v oblasti zručností), ktorými chce pomôcť riešiť problémy v oblasti nadobudnutia zručností a prekonať nedostatok zručností v konkrétnych hospodárskych odvetviach. Vychádzajúc z tohoročných skúseností s pilotným projektom týchto koncepcií (najmä v odvetviach automobilových a námorných technológií), tieto schémy predstavujú príležitosť na uspokojenie dopytu po zručnostiach potrebných pre prechod na čistú energiu. Pokračujúca koncepcia sektorovej spolupráce v oblasti zručností v námornom odvetví už zahŕňa veternú energiu na mori a energiu oceánov a spolupráca môže byť obzvlášť významná z hľadiska testovania v ďalších odvetviach, ako sú obnoviteľné zdroje energie alebo stavebníctvo.

Sociálni partneri zohrávajú kľúčovú úlohu pri mapovaní potrebných zručností a pri predvídaní a zvládaní zmien. Na úrovni EÚ sa už podieľajú na činnostiach týkajúcich sa energetickej únie a musia sa intenzívne zapojiť aj do procesu, ale aj rokovaní o integrovaných národných plánoch v oblasti energetiky a klímy.

V záujme podpory sociálne spravodlivého prechodu na čistú energiu a nových zručností:

- *Komisia preskúma možnosti lepšej podpory regiónov intenzívne využívajúcich uhlie a produkujúcich vysoké emisie CO₂ pri prechode na čistú energiu. Na tento účel bude vo forme partnerstva spolupracovať s aktérmi z týchto regiónov, poskytovať im prostredníctvom cielených platforiem poradenstvo, najmä pokiaľ ide o prístup k dostupným finančným prostriedkom a programom a ich využívanie, a podporovať výmenu osvedčených postupov vrátane diskusií o potrebe odvetvových plánov a rekvalifikácie.*
- *Členské štáty by mali využiť svoje integrované národné plány v oblasti energetiky a klímy na vyjadrenie účinkov prechodu na čistú energiu na spoločnosť, zručnosti*

³ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu>.

⁴ Oznámenie s názvom „Nový program v oblasti zručností pre Európu: Spolupráca na posilnení ľudského kapitálu, zamestnatel'nosti a konkurencieschopnosti“, COM(2016) 381 final.

a priemysel.

- Komisia na základe skúseností s pilotnými systémami v roku 2017 predstaví dve nové koncepcie sektorovej spolupráce v oblasti zručností pre nové technológie, a to v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov všeobecne a v odvetví stavebníctva so zameraním na nízkouhlíkové technológie.
- Komisia vyzýva členské štáty, aby úzko zapojili sociálnych partnerov do rokovaní o transformácii energetiky, najmä v súvislosti s integrovanými národnými plánmi v oblasti energetiky a klímy.

2. Financovanie EÚ na podporu prínosov pre reálnu ekonomiku

Na financovanie transformácie energetiky sa budú musieť kombinovať súkromné investície s verejným financovaním, ktoré bude mobilizovať súkromné investície a riešiť zlyhania trhu. Súkromné investovanie uľahčí legislatívne návrhy tohto balíka a návrh reformy systému EÚ obchodovania s emisiami. Fungujúce trhy s energiou a emisiami uhlíka budú spolu s regulačnou stabilitou a politickou transparentnosťou hybnou silou uspokojenia investičných potrieb.

Nástroje financovania EÚ navyše významnou mierou prispievajú k podpore prechodu na čistú energiu, ako to dokazuje **Európsky fond pre strategické investície**. Fond je na dobrej ceste k zmobilizovaniu minimálne 315 miliárd EUR dodatočných investícií do reálnej ekonomiky do polovice roka 2018. Podľa najnovších údajov sa dosiahla suma 154 miliárd EUR. Na začiatku druhej fázy Európskeho fondu pre strategické investície Komisia navrhla posilnenie a rozšírenie tohto fondu. Navrhla, aby sa aspoň 40 % investícií pre oblasť infraštruktúry a inovácií týkalo klímy, energetiky a životného prostredia a aby tak prispeli k dosiahnutiu cieľov Parížskej dohody.

V súlade s cieľom EÚ použiť na opatrenia v oblasti klímy najmenej 20 % prostriedkov **rozpočtu EÚ na obdobie rokov 2014 – 2020** zohráva veľmi dôležitú úlohu pri dosahovaní cieľov energetickej únie aj reformovaná politika súdržnosti⁵ s príslušnými finančnými prostriedkami vo výške 68,8 miliardy EUR. Doplní ich spolufinancovanie z verejných a súkromných zdrojov členských štátov, ktoré podľa odhadov dosiahnu spolu 92 miliárd EUR⁶. Z programov rozvoja vidieka bude navyše poskytnutá podpora cieleným investíciám (takmer 6 miliárd EUR) do energie z obnoviteľných zdrojov a do energetickej efektívnosti. Kým prvé informácie o využívaní fondov v rámci politiky súdržnosti v roku 2016⁷ naznačujú pokrok, vo viacerých členských štátoch sú naliehavo potrebné opatrenia na urýchlenie využívania týchto prostriedkov. Komisia bude ďalej poskytovať technickú podporu členským štátom, ktoré majú problémy s realizáciou.

K urýchleniu zavedenia tohto financovania prispievajú aj jednoduchšie a flexibilnejšie pravidlá, ktoré navrhla Komisia pri strednodobom preskúmaní viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020. Ako súčasť tohto preskúmania Komisia začala program rozsiahlejšieho zjednodušovania pravidiel upravujúcich finančné prostriedky EÚ. K nim patrí

⁵ Politika súdržnosti sa uskutočňuje prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu, pričom všetky sú súčasťou európskych štrukturálnych a investičných fondov.

⁶ Odhad na základe váženého priemeru spolufinancovania podľa finančných tabuliek operačných programov na obdobie rokov 2014 – 2020 pre tematické ciele „podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo“ a „podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach“.

⁷ Údaje o výbere projektov koncom roka 2016 budú dostupné začiatkom roka 2017.

uľahčenie kombinovania Európskeho fondu pre strategické investície s inými zdrojmi financovania Únie vrátane európskych štrukturálnych a investičných fondov. Jedným cieľom je posilniť využívanie Európskeho fondu pre strategické investície v menej rozvinutých a prechodných regiónoch. Členské štáty a regióny už v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov plánujú prostredníctvom **finančných nástrojov** investovať takmer 6,4 miliardy EUR v oblasti nízkouhlíkového hospodárstva, a to najmä do energetickej efektívnosti. Ide o viac ako osemnásobné zvýšenie finančných prostriedkov v porovnaní s obdobím rokov 2007 – 2013 a podľa prvých náznakov možno už vidieť významný pokrok⁸. V záujme podpory intenzívnejšieho využívania finančných nástrojov Komisia poskytuje členským štátom podporu aj prostredníctvom platformy fi-compass pre poradenské služby a štandardné nástroje so štandardnými podmienkami kombinovania verejných a súkromných zdrojov, ktoré sú v súlade s nariadeniami o európskych štrukturálnych a investičných fondoch a pravidlami poskytovania štátnej pomoci.

Príkladom úspešného projektu, pri ktorom sa uplatnila kombinácia Európskeho fondu pre strategické investície a európskych štrukturálnych a investičných fondov, je investičná platforma vo francúzskom regióne Hauts-de-France, ktorá ukazuje, ako môže široké spektrum účastníkov z verejného a súkromného sektora spojiť svoje poznatky a odborné vedomosti a ako možno navzájom kombinovať rôzne fondy na mobilizáciu rozsiahlych súkromných investícií do projektov nízkouhlíkovej energetiky. Ďalším príkladom je nástroj „Private Finance for Energy Efficiency“ (PF4EE)⁹ na súkromné financovanie v oblasti energetickej efektívnosti, prostredníctvom ktorého môžu miestne obchodné banky poskytovať dlhové financovanie s ochranou proti riziku a ktorý umožňuje bankám ponúkať lepšie podmienky na financovanie projektov zvyšovania energetickej efektívnosti budov a malých a stredných podnikov. Okrem toho poskytuje cieľnú odbornú pomoc, ktorá umožňuje miestnym bankám vyvinúť a uviesť na trh nové produkty na financovanie projektov energetickej efektívnosti prispôbené potrebám zákazníkov.

Nástroj pre čistejšiu dopravu bude využívať finančné nástroje a zmiešané financovanie na zavádzanie inovačných nízkouhlíkových technológií s cieľom urýchliť prechod na nízkoemisnú mobilitu. Možný trhový potenciál obnovy autobusov a autokarov je približne 3 500 vozidiel alebo 875 miliónov EUR dodatočných investícií ročne.

Na ďalšie rozšírenie a presmerovanie investícií do podpory prechodu na čistú energiu:

- *Komisia dnes začína iniciatívu inteligentného financovania inteligentných budov (pozri prílohu I) so zámerom podporovať investície do budov, v ktorých sa bude využívať čistá energia. Touto iniciatívou podporí rozvoj investičných platforiem, ktoré v roku 2017 umožnia kombinovanie verejných finančných prostriedkov s poskytovaním atraktívnych finančných produktov pre účastníkov trhu vo všetkých členských štátoch. Posilní tiež technickú pomoc s cieľom ďalej rozvíjať a spájať malé projekty a zavedie opatrenia na zníženie rizík spojených s investíciami do energetickej efektívnosti.*
- *Komisia v súvislosti s Investičným plánom pre Európu nedávno spustila pilotné projekty na väčšie zosúladenie harmonogramov rôznych postupov na úrovni EÚ v súvislosti s projektmi investícií do strategických infraštruktúr. V prvej fáze sa pilotný projekt spustí v Belgicku a na Slovensku. Na základe hodnotenia týchto projektov*

⁸ Prvý ročný prehľad o pokroku vo využívaní finančných nástrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov v období rokov 2014 – 2020 bude predložený koncom novembra 2016.

⁹ Súkromné financovanie energetickej efektívnosti je finančný nástroj EÚ, ktorý vyvinula Komisia. Financovaný je v rámci programu LIFE a nasadila ho Európska investičná banka.

Komisia rozšíri tieto skúsenosti aj do ďalších členských štátov v priebehu roka 2017 s cieľom vytvoriť efektívne jednotné kontaktné miesto pre všetky členské štáty, v rámci ktorého sa do spoločného tímu investičnej politiky spoja všetky príslušné útvary Komisie vrátane jej zastupiteľských kancelárií v členských štátoch.

- *Komisia vyzýva členské štáty, aby urýchlili využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov na podporu prechodu na čistú energiu.*
- *Komisia spolu s Európskou investičnou bankou zriadujú od 1. decembra 2016 nástroj pre čistejšiu dopravu na podporu investícií do čistej, energeticky efektívnej dopravy a integrovanej energetickej a dopravnej infraštruktúry.*

3. Stanovenie správnych investičných stimulov pre prechod na čistú energiu

Zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie alebo uskutočňovanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti sú náročné na kapitál. Vyžaduje si to počiatočné investície vo forme úspor domácností a kapitálu podnikov, alebo dlhové financovanie úverovými inštitúciami, aby sa v budúcnosti dostavili znížené náklady na energiu alebo iné výnosy.

Súčasná hospodárska situácia s nízkymi kapitálovými nákladmi je priaznivá pre uvoľnenie súkromných investícií vo väčšom rozsahu a nasmerovanie kapitálových výdavkov do čistej energie, energeticky efektívnych riešení a udržateľných aktív. Je to príležitosť pre občanov, spoločnosti, orgány verejného sektora a investorov na dosiahnutie vyššej návratnosti z kapitálu než z úspor.

Na podporu tejto významnej zmeny v investovaní do prechodu na čistú energiu budú slúžiť aj **integrované národné plány v oblasti energetiky a klímy** členských štátov ako súčasť riadiaceho mechanizmu energetickej únie, ktorého návrh Komisia dnes predkladá¹⁰, a ktoré budú slúžiť aj ako „investičné plány“ pre verejné a súkromné investície, ktoré sú potrebné na prechod na čistú energiu.

Kľúčom k stimulovaniu súkromných investícií do prechodu na čistú energiu je tiež priaznivá a súdržná štruktúra ekonomických stimulov. Účinné **stanovenie ceny uhlíka a postupné zrušenie dotácií na fosílna palivá** sú veľmi dôležité na odstránenie škodlivých deformácií trhu, internalizáciu environmentálnych a spoločenských nákladov vývoja za nezmenených okolností a pomoc pri oceňovaní rizík spojených s rôznymi investičnými príležitosťami.

Komisia už navrhla reformu systému EÚ na obchodovanie s emisiami v období po roku 2020¹¹. EÚ podporuje aj vytváranie systémov obchodovania s emisiami v rámci dvojstrannej spolupráce¹² a účasť na multilaterálnych iniciatívach s našimi medzinárodnými partnermi, ako aj ich financovanie¹³.

V súlade so záväzkami prijatými v rámci Parížskej dohody o zmene klímy, ako aj v rámci G7 a G20 EÚ už vykonala viaceré konkrétne kroky na zrušenie **dotácií na fosílna palivá**, aj keď zostávajúca, ale stále významná verejná podpora poskytovaná na ropu, uhlie a ostatné palivá

¹⁰ COM(2016) 759.

¹¹ COM(2015) 337.

¹² Napríklad s Čínou a Južnou Kóreou.

¹³ Podľa Parížskej dohody asi polovica krajín naznačila, že na splnenie svojho prísľubu znížiť emisie, bude využívať trhové mechanizmy.

spojené s vysokými emisiami CO₂ naďalej deformuje trh s energiou a ekonomickú efektívnosť a brzdí investície do prechodu na čistú energiu a do inovácií.

Podľa najnovšej správy Komisie o cenách energie a nákladoch na energiu vydanéj dnes ako súčasť tohto balíka dosiahli v roku 2012 priame dotácie EÚ na fosílna palivá na výrobu elektriny a na vykurovanie 17,2 miliardy EUR, kým dotácie na fosílna palivá pre dopravu boli osobitne odhadnuté na 24,7 miliardy EUR¹⁴. Podľa odhadov Medzinárodného menového fondu z roku 2015 dosiahli dotácie EÚ na fosílna palivá po zahrnutí externých nákladov sumu 300 miliárd EUR. Aj keď stále ide o relatívne malý podiel na celkovej globálnej sume viac ako 4,8 bilióna EUR¹⁵, pre EÚ je to značná hospodárska záťaž. Súčasné nízke ceny ropy a plynu sú príležitosťou na postupné zrušenie dotácií na fosílna palivá vrátane daňových výnimiek bez nepriaznivých účinkov na blahobyt spoločnosti.

S cieľom pomôcť presmerovať finančné toky na podporu prechodu na čistú energiu:

- Na zabezpečenie, aby finančný systém mohol dlhodobo a udržateľne financovať rast a vyhol sa zablokovaniu investícií do infraštruktúry a aktív spojených s vysokými emisiami, Komisia ustanovila skupinu expertov na vysokej úrovni, ktorá do konca roka 2017 poskytne odporúčania na vývoj udržateľných modelov financovania.
- Vychádzajúc z dnes uverejnenej správy o cenách energie a nákladoch na energiu Komisia bude posilňovať transparentnosť. Bude pokračovať v dôslednom sledovaní cien energie a nákladov na ňu každé dva roky a posilní sledovanie dotácií na fosílna palivá v súlade so záväzkom eliminovať neefektívne dotácie na fosílna palivá, ktorý prijala EÚ na úrovni G7 a G20.
- V roku 2017 vykoná Komisia hodnotenie právneho rámca EÚ pre zdaňovanie energií podľa programu REFIT s cieľom vymedziť možné nasledujúce kroky aj v súvislosti so snahami o zrušenie dotácií na fosílna palivá.
- Integrované národné plány členských štátov v oblasti energetiky a klímy umožnia členským štátom identifikovať investície potrebné na prechod na čistú energiu. Členské štáty by mali použiť tieto plány aj na sledovanie postupného zrušenia dotácií na fosílna palivá.
- Komisia v rámci revízie usmernení o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky na obdobie rokov 2014 – 2020 takisto preskúma, ako tieto pravidlá spolu s pravidlami štátnej pomoci na investície v oblasti výskumu a inovácie umožňujú členským štátom stimulovať inovácie v technológiách a riešeniach v oblasti obnoviteľných zdrojov energie.

4. Výskum, inovácie a konkurencieschopnosť

Výskum a inovácia sú kľúčom k podpore konkurencieschopnosti a celosvetového prvenstva Európy v oblasti moderných technológií¹⁶ súvisiacich s energiou z obnoviteľných zdrojov a riešení energetickej efektívnosti a k umožneniu ich úspešnej integrácie v celom hospodárstve. Európska únia sa podieľa na iniciatíve „Mission Innovation (misia: inovácie)“

¹⁴ Do toho sú zahrnuté dotácie v sume 9,7 mld. EUR na uhlie a 6,6 mld. EUR na plyn; dotácie sú dedičstvom historických investičných dotácií, grantov na investície do fosílnych palív, výkupných cien, oslobodenia od dane z palív, výroby elektriny a vyrad'ovania zariadení a zneškodňovania odpadu. [Zdroj: Štúdiá nákladov a dotácií na energetiku v r. 2014. Zdrojom údajov o doprave (dotácie na ropu) je prehľad OECD z r. 2013.]

¹⁵ Medzinárodný menový fond, 2015.

¹⁶ Pozri aj návrh na prepracovanie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie, COM(2016) 767.

spustenej na Parížskej konferencii o klíme v roku 2015, ktorej účastníci sa zaviazali do piatich rokov zdvojnásobiť investície do výskumu v oblasti čistej energie.

Spolu s týmto balíkom Komisia predkladá špecializovanú **stratégiu na urýchlenie inovácií v oblasti čistej energie**¹⁷. Táto stratégia prináša jasnejšie stanovenie priorít a konkrétne opatrenia na zabezpečenie širšieho zavádzania a rýchlejšieho uvádzania nízkouhlíkových inovácií na trh. Iniciatíva bude pritom slúžiť ako platforma na testovanie budúcich nových horizontálnych prístupov k inovácii a konkurencieschopnosti.

Urýchlením inovácií v oblasti čistej energie môže Európa vyťažiť z prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo najviac. Môže vytvoriť príležitosti na rast a tvorbu pracovných miest zvýšením vývozu a zakladaním podnikov a posilniť postavenie občanov integráciou digitálnych riešení.

Priemyselné iniciatívy majú takisto dôležitú úlohu pri podpore inovácie a globálnej konkurencieschopnosti EÚ. Už dnes tvoria významný prvok európskeho strategického plánu pre energetické technológie (SET). Niektoré dobré príklady iniciatív vedených priemyslom možno nájsť v oblastiach slnečnej energie¹⁸, inteligentných sietí a uskladňovania energie¹⁹. Ďalším dobrým príkladom je strategický plán pre energiu oceánov, ktorého cieľom je čo najväčším znížením technologických rizík maximalizovať súkromné i verejné investície do rozvoja výroby energie v oceánoch.

V stratégii energetickej únie²⁰ Európska komisia oznámila iniciatívu v oblasti zlučovania a sprístupňovania príslušných **údajov, analýz a informácií**. To by malo predovšetkým Komisii umožniť spoľahlivo posúdiť globálnu výkonnosť EÚ v oblasti technológií čistej energie, nielen pokiaľ ide o výskum a inovácie, ale aj trhový podiel, dovoz/vývoz, zamestnanosť, rast a investície. Toto posúdenie konkurencieschopnosti by sa malo pravidelne aktualizovať súbežne s prijatím správy o stave energetickej únie a podľa toho by sa mali revidovať aj kľúčové priority a opatrenia.

Na podporu európskej konkurencieschopnosti a zavádzania technológií súvisiacich s čistou energiou:

- Komisia dnes predkladá iniciatívu na urýchlenie inovácií v oblasti čistej energie so škálou konkrétnych opatrení na zlepšenie regulačného, hospodárskeho a investičného prostredia pre inovácie technológií a systémov v oblasti čistej energie, ktorou vymedzuje kľúčové priority využívania finančných nástrojov a programov EÚ vrátane programu Horizont 2020.*
- Komisia bude podporovať iniciatívy pod vedením priemyslu na podporu celosvetového prvenstva EÚ v oblasti technológií súvisiacich s čistou energiou, na posilnenie priemyselných väzieb v celom hodnotovom reťazci a na zapojenie aktérov mimo hospodárskeho odvetvia, ako sú sociálni partneri a spotrebiteľské organizácie. Komisia bude tiež rokovať s príslušnými zainteresovanými stranami o potrebe zriadenia „priemyselného fóra pre čistú energiu“ s cieľom spojiť rôzne odvetvia (energetiku – dopravu – výrobu – digitálne odvetvie) a optimalizovať prínosy*

¹⁷ COM(2016) 763.

¹⁸ Cieľom tejto iniciatívy je zvýšiť konkurencieschopnosť a udržateľnosť odvetvia a uľahčiť rozsiahle a cenovo dostupné rozšírenie a integráciu do elektrizačnej sústavy.

¹⁹ Takzvaná „Európska iniciatíva pre elektrizačnú sústavu“, ktorá sa nedávno transformovala na „Európsku technologickú a inovačnú platformu pre inteligentné siete na transformáciu energetiky“.

²⁰ COM(2015) 80.

prechodu na čistú energiu pre priemysel EÚ.

- Komisia bude spolupracovať s priemyslom, výskumnou obcou a ostatnými kľúčovými zainteresovanými stranami na poskytovaní spoľahlivých strategických informácií o celkovej výkonnosti EÚ a jej konkurenčnom postavení v oblasti nízkouhlíkových a energeticky efektívnych riešení. Toto hodnotenie konkurencieschopnosti sa bude pravidelne aktualizovať.*

5. Budovanie potrebnej fyzickej infraštruktúry na podporu voľného toku energie a prechodu na čistú energiu

Európsky energetický systém je dnes v procese transformácie. Energetické siete sa musia zdokonaľiť a modernizovať, aby uspokojili rastúci dopyt po elektrickej energii z dôvodu hlbokej zmeny v celkovom energetickom hodnotovom reťazci a energetickom mixe s väčším zapojením variabilných obnoviteľných zdrojov. Na podporu nízkoemisnej mobility je tiež potrebná špecializovaná infraštruktúra.

Zatiaľ čo krátkodobou prioritou je zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu s energiou budovaním chýbajúcich spojovacích vedení v záujme dosiahnutia platného **cieľa 10 % prepojení do roku 2020**, ukončením izolácie viacerých členských štátov a odstránením vnútorných prekážok, dnešné plány energetickej infraštruktúry musia byť zároveň v súlade s dlhodobými politickými rozhodnutiami vrátane prechodu na nízkoemisnú mobilitu.

To takisto znamená zabezpečiť, aby sa na **energetickú efektívnosť**²¹ prihliadalo pri plánovaní celého energetického systému, to znamená, aby sa aktívne riadil dopyt s cieľom znižovať spotrebu energie, náklady spotrebiteľov, závislosť od dovozu a aby sa na investície do infraštruktúry energetickej efektívnosti nazeralo ako na nákladovo efektívnu metódu prechodu k nízkouhlíkovému a obehovému hospodárstvu. Investície do čoraz inteligentnejšej a flexibilnejšej infraštruktúry boli identifikované ako jedna z možností, s ktorou nie sú spojené negatívne vplyvy.

V záujme podpory rozvoja potrebnej fyzickej infraštruktúry na zaistenie prechodu na čistú energiu a voľného toku energie:

- Komisia v rámci výročnej správy o stave energetickej únie vypracuje inventúru projektov spoločného záujmu, ktoré sú oneskorené alebo boli odložené s cieľom uľahčiť ich realizáciu. Tieto problémy môže riešiť aj odporúčaniami určenými členským štátom, najmä pokiaľ ide o projekty spoločného záujmu identifikované skupinami na vysokej úrovni pre energetiku.*
- Komisia v rámci nadchádzajúceho preskúmania nariadenia o TEN-E v roku 2017 preskúma možnosti zlepšenia regulačného rámca na účely ďalšej stimulácie dokončovania projektov spoločného záujmu.*
- Komisia zriadila skupinu expertov na poskytovanie technického poradenstva v otázkach nákladovo efektívneho rozloženia celkového cieľa 15 % prepojení elektrických sietí na regionálne, vnútroštátne a/alebo cezhraničné úrovne. Komisia o tom podá správu na jeseň 2017 spolu s prijatím 3. zoznamu projektov spoločného záujmu Únie.*

²¹ Pozri návrh na zmenu smernice o energetickej efektívnosti, COM(2016) 761.

6. Digitalizácia

Stratégia pre jednotný digitálny trh, ktorú Komisia predložila v máji 2015²², sa zameriava na vytvorenie správneho prostredia a vhodných podmienok na zavedenie moderných digitálnych sietí a služieb vrátane odvetvia energetiky.

Vytvorenie **spravodlivých podmienok pre spotrebiteľov** si bude vyžadovať, aby inovačné spoločnosti spájali nové energetické technológie s digitálnou technológiou [veľké dáta (big data), „cloud computing“] a mobilnými komunikačnými technológiami (5G) s cieľom ponúkať nové produkty a služby (decentralizovanú výrobu elektrickej energie, systémy energetického manažérstva, inteligentné spotrebiče a ovládače, malé akumulčné zariadenia vrátane elektromobilov), ktoré podporujú aktívnych spotrebiteľov a pomáhajú optimalizovať spotrebu energie (jej znižovanie a posun), a tak šetriť náklady. V septembri 2016 Komisia navrhla preskúmať telekomunikačné pravidlá EÚ s cieľom uspokojiť rastúce potreby Európanov v oblasti pripojiteľnosti prostredníctvom podpory investícií do sietí s veľmi vysokou kapacitou. Komisia predložila aj akčný plán pre oblasť 5G²³, v ktorom navrhuje spoločný harmonogram na úrovni EÚ s cieľom koordinovaného uvedenia 5G do komerčného používania v roku 2020.

Zároveň treba sledovať otázky prístupu k údajom, ochrany súkromia a osobných údajov, ako aj kybernetickej bezpečnosti a problémy otvorených štandardov a interoperability. Práce na štandardoch a interoperabilite sa začali v apríli 2016 predložením oznámenia Komisie o digitalizácii európskeho priemyslu²⁴. Týmto oznámením sa začala aj nová európska iniciatíva v oblasti cloud computingu, ktorá má potenciál stať sa základom nového systému energetických údajov.

Zabezpečenie odolnosti systémov zásobovania energiou proti **kybernetickým rizikám a hrozbám** je čoraz dôležitejšie, keďže široké využívanie informačných a komunikačných technológií a prenos údajov sa stávajú základom fungovania infraštruktúry tvoriacej základ energetických systémov. Platforma expertov kybernetickej bezpečnosti v odvetví energetiky v súčasnosti analyzuje konkrétne potreby z hľadiska zabezpečenia ochrany energetickej infraštruktúry a v tomto ohľade bude radiť Komisii.

Ako súčasť uskutočňovania stratégie jednotného digitálneho trhu:

- Komisia pripravuje iniciatívu na urýchlenie vybudovania európskeho dátového hospodárstva. Táto iniciatíva spolu s návrhom koncepcie trhu s energiou²⁵ sa bude zaoberať problémom lokalizácie údajov, ako aj novými otázkami, napríklad vlastníctvo a zodpovednosť, opätovná použiteľnosť, prístup a interoperabilita, a bude mať osobitný význam vzhľadom na údaje potrebné pre procesy v energetike a nové energetické služby.
- Komisia pracuje na preskúmaní smernice o súkromí a elektronických komunikáciách, aby ju uviedla do súladu s novoprijatými pravidlami ochrany osobných údajov. Bude to mať význam pre manipuláciu s údajmi o spotrebe energie z inteligentných meračov.

²² COM(2015) 192.

²³ COM(2016) 588.

²⁴ COM(2016) 180.

²⁵ Navrhovaná iniciatíva koncepcie trhu pozostáva z prepracovaného znenia smernice o vnútornom trhu s elektrinou [COM(2016) 864], prepracovaného znenia nariadenia o elektrickej energii [COM(2016) 861], prepracovaného znenia nariadenia o ACER [COM(2016) 863] a nového nariadenia o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie [COM(2016) 862].

- Na základe úspešného vypracovania noriem pre inteligentné siete Komisia začne v roku 2017 dvojročný projekt na vypracovanie spoločných noriem bezpečnej komunikácie, ktoré zaručia voľný tok energetických údajov príslušným zainteresovaným stranám. Výsledky projektu Komisia zverejní do konca roka 2018.
- V roku 2017 zriadi Komisia pracovné skupiny zainteresovaných strán v rámci pracovnej skupiny pre inteligentné siete, ktoré majú pripraviť podklady pre sieťové predpisy o reakcii na strane dopytu, kybernetickej bezpečnosti v oblasti energetiky a spoločného formátu spotrebiteľských údajov. Komisia predloží správu o štruktúre, rozsahu pôsobnosti a plánovaní skupín na jar 2017 a správu o konečných výsledkoch do konca roka 2018.
- Na základe práce skupiny expertov kybernetickej bezpečnosti v odvetví energetiky Komisia vytvorí počas roka 2017 platformu na konzultácie so zainteresovanými stranami a ak to bude potrebné, navrhne do konca roka 2017 vhodné opatrenia.
- V nadväznosti na stratégiu nízkoemisnej mobility Komisia prijme stratégiu EÚ pre zavádzanie kooperatívnych inteligentných dopravných systémov, ktorá umožní zaviesť tieto systémy v celej EÚ do roku 2019 a urýchliť prechod na kooperatívnu, prepojenú a automatizovanú cestnú dopravu.

7. Vonkajší rozmer

Vonkajšie a rozvojové politiky sú dôležitými nástrojmi na podporu globálneho prechodu na čistú energiu a pomáhajú našim partnerským krajinám, a to aj v susedstve EÚ, splniť ich záväzky vyplývajúce z Parížskej dohody a dosiahnuť ciele programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030.

To znamená intenzívnejšiu činnosť EÚ v multilaterálnych iniciatívach a podporu stabilnejšej a inkluzívnejšej energetickej štruktúry na celom svete, a to v súlade s **akčným plánom diplomacie EÚ v oblasti energetiky**²⁶. EÚ je aktívnym členom multilaterálneho ministerského zasadnutia o čistej energii. Cieľom tohto globálneho fóra na vysokej úrovni je podporovať politiky a programy, ktoré urýchľujú zavedenie technológií čistej energie, šíriť skúsenosti a najlepšie postupy a povzbudzovať k prechodu svetového hospodárstva na čistú energiu. Komisia bude zabezpečovať, aby prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo bol naďalej neoddeliteľnou súčasťou dialógu o energetike a predmetom spolupráce v bilaterálnych i multilaterálnych vzťahoch EÚ.

Vo svojom návrhu **nového európskeho konsenzu o rozvoji**²⁷ Komisia určila ako kľúčové hybné sily udržateľné opatrenia v oblasti energetiky a klímy. Energia je rozhodujúcim faktorom umožňujúcim rozvoj a ústredným prvkom riešení udržateľného rozvoja na planéte - to sa uznáva v programe 2030, a najmä v rámci cieľov trvalo udržateľného rozvoja č. 7 „cenovo dostupná a čistá energia“ a č. 13 „opatrenia v oblasti klímy“²⁸. Strategický prístup EÚ k energetike v politike rozvojovej spolupráce sa sústreďuje na tri kľúčové priority: i) riešenie nedostatočného prístupu k energii; ii) zvýšenie objemu výroby energie z obnoviteľných zdrojov; a iii) príspevok k boju proti zmene klímy. Vzhľadom na rozsah potrebných investícií EÚ rozšíri spoluprácu s partnermi z verejného aj súkromného sektora

²⁶ Závery Rady o diplomacii v oblasti energetiky prijaté Radou pre zahraničné veci 20. júla 2015 (10995/15).

²⁷ Oznámenie o návrhu nového európskeho konsenzu o rozvoji – náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť, COM(2016) 740.

²⁸ Pozri aj oznámenie s názvom „Ďalšie kroky smerom k udržateľnej budúcnosti Európy – Európske opatrenia zamerané na udržateľnosť“, COM(2016) 739.

s cieľom dosiahnuť ciele v oblasti prístupu k energii, energetickej efektívnosti a výroby energie z obnoviteľných zdrojov. EÚ bude zároveň podporovať tretie krajiny v boji proti zmene klímy a v rozvíjaní nízkouhlíkového hospodárstva odolného voči klíme v súlade s celosvetovým líderstvom EÚ v znižovaní emisií skleníkových plynov.

Komisia navrhla **vonkajší investičný plán**²⁹, ktorý je integrovaným finančným balíkom na finančné investície mimo EÚ. Tento plán má zahŕňať Európsky fond pre trvalo udržateľný rozvoj, technickú pomoc na prípravu udržateľných projektov a prilákanie investorov, ako aj škálu rozvojových programov technickej pomoci na zlepšenie investičného a politického prostredia v príslušných krajinách, a to najmä na zvýšenie súkromných a verejných investícií do nízkouhlíkového hospodárstva.

Energia je ústredným prvkom **spolupráce EÚ s jej susedmi**, so zameraním na regulačné reformy, propagáciu využívania energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti. Príkladom je Energetické spoločenstvo, v ktorom EÚ napomáha vytváranie regionálneho trhu s energiou v súlade s regulačnými normami EÚ. V rámci južného susedstva pokračuje proces budovania euro-stredozemského trhu s elektrinou a plynom a v rámci východného susedstva sa prostredníctvom projektu EU4Energy poskytuje podpora reformám v odvetví energetiky. Tie sú v každom prípade určené na vytvorenie priaznivého prostredia pre investície do obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti. Podpora EÚ pomáha najmä vytvárať regulačný rámec pre cezhraničný obchod s elektrinou z obnoviteľných zdrojov.

Príkladom úspešného projektu je Ourzazate, najväčšia solárna elektráreň na svete, ktorá pokryje polovicu dopytu Maroka po energii z obnoviteľných zdrojov do roku 2030, s možnosťou vývozu elektriny do EÚ a na východ³⁰.

EÚ posilňuje spoluprácu so západným Balkánom, s Tureckom a južnými a východnými susedmi v oblasti energetickej efektívnosti. V spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami bude Komisia zvyšovať investície do energetickej efektívnosti v sektore budov, pričom začne štyrmi pilotnými projektmi na Ukrajine, v Gruzínsku, Srbsku a Tunisku.

Afrika je privilegovaným partnerom EÚ a energetické partnerstvo EÚ a Afriky poskytuje rámec pre spoločnú spoluprácu v oblasti energetiky. EÚ podporuje aj africkú iniciatívu v oblasti obnoviteľných zdrojov pod vedením afrických krajín, ktorej cieľom je do roku 2020 dosiahnuť zvýšenie kapacity obnoviteľných zdrojov energie o 10 GW a do roku 2030 mobilizovať africký potenciál obnoviteľných zdrojov energie v objeme 300 GW. S cieľom využiť africký potenciál v oblasti energie z udržateľných zdrojov sa bude klásť dôraz na rozširovanie kapacít výroby energie z obnoviteľných zdrojov, zlepšovanie cezhraničných spojovacích vedení a lepšie riadenie odvetvia energetiky.

EÚ ako člen **Svetovej obchodnej organizácie** aktívne podporuje aj liberalizáciu tovarov a služieb, ktoré môžu byť prínosom pre životné prostredie. Úzko spolupracuje s ďalšími šestnástimi členmi Svetovej obchodnej organizácie, ktorí predstavujú väčšinový podiel na svetovom obchode s environmentálnym tovarom, s cieľom uzavrieť ambicióznú dohodu o obchode s environmentálnym tovarom. Aj v bilaterálnych obchodných zmluvách EÚ presadzuje skorú liberalizáciu environmentálnych tovarov a služieb, uľahčovanie obchodu s energiou a investícií do výroby energie z obnoviteľných zdrojov.

²⁹ Oznámenie s názvom „Posilnenie európskych investícií na podporu zamestnanosti a rastu: prechod na druhú fázu Európskeho fondu pre strategické investície a nový Európsky vonkajší investičný plán“, COM(2016) 581.

Očakáva sa, že zintenzívnenie obchodných tokov prispeje k rýchlemu rozšíreniu environmentálnych tovarov, služieb a technológií po celom svete a k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. EÚ je svetovým lídrom v oblasti vývozu a dovozu environmentálnych tovarov. V roku 2013 dosiahol vývoz tovaru zo zeleného zoznamu hodnotu 146 miliárd EUR (približne 8 % celkového vývozu EÚ) a dovoz hodnotu 70 miliárd EUR. Európske spoločnosti by mali pokračovať v rozvíjaní a vývoze svojho inovačného dôvtipu a know-how.

A napokon v oznámení o **správe oceánov**³¹ sa uvádzajú opatrenia, ktoré pomôžu vytvoriť celosvetovo platné a rovnaké podmienky pre európske odvetvie využívania energie oceánov.

V súvislosti so záväzkom urobiť prechod na čistú energiu podstatnou súčasťou príspevku EÚ k uskutočneniu programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 a k naplneniu Parížskej dohody:

- *Komisia vyzýva spoluzákonnodarcov, aby čo najskôr prijali balík právnych predpisov o vonkajšom investičnom pláne.*
- *Komisia uprednostní energetiku ako jednu z kľúčových tém samitu Afriky a EÚ v novembri 2017 v Abidjane.*
- *Na jar 2017 Komisia zorganizuje okrúhly stôl podnikateľského fóra na vysokej úrovni o investíciách do obnoviteľných zdrojov energie v Afrike s cieľom zvýšiť znalosti a informovanosť o snahách Komisie a potrebe investícií súkromného sektora do obnoviteľných zdrojov energie v Afrike.*
- *Komisia v spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami vykoná na jar 2017 inventúru štyroch pilotných projektov zvyšovania investícií do energetickej efektívnosti v sektore budov s cieľom rozšíriť ich časom do ďalších krajín.*
- *Komisia preskúma viacročné strategické programovanie nástrojov európskeho susedstva a predstupovej pomoci v polovici trvania v roku 2017 s cieľom zahrnúť zvýšenie financovania energetickej efektívnosti budov ako súčasť investícií v oblasti energetiky, klímy a tvorby pracovných miest.*
- *Komisia bude pokračovať v úsilí o uzavretie dohody v rámci WTO o environmentálnych tovaroch a službách s cieľom znížiť náklady činnosti zmierňovania zmeny klímy.*

8. Správa vecí verejných a partnerstvá v záujme dosiahnutia cieľov

Transformáciu energetiky nemožno uskutočniť nariadením zhora. Vyžaduje si politické opatrenia na **rôznych úrovniach verejnej správy** (miestnej, regionálnej, vnútroštátnej, EÚ, medzinárodnej) **a ďalších zainteresovaných strán**. Riadiaci mechanizmus energetickej únie pomôže zaistiť súlad politík a zabezpečí, aby EÚ ako celok splnila ciele v oblasti energetiky a klímy, a to najmä ciele roka 2030.

Prechod na čistú energiu sa neuskutoční bez **opatrení viacerých zainteresovaných strán** z občianskej spoločnosti a na regionálnej a miestnej úrovni. EÚ má výnimočne dobré podmienky na to, aby sa hľadisko prechodu na čistú energiu stalo stredobodom záujmu vo všetkých odvetviach a na všetkých úrovniach riadenia. Preto bude dôležité, aby sa mestá,

³¹ Medzinárodná správa oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov. Spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku [JOIN(2016) 49 final z 10. novembra 2016].

regióny, podnikateľská sféra, sociálni partneri a ostatné zainteresované strany zapojili do tvorby a realizácie integrovaných národných plánov v oblasti energetiky a klímy.

Regionálnou spolupracou medzi členskými štátmi si členské štáty navzájom môžu pomôcť splniť ciele EÚ v oblasti energetiky a klímy účinným a nákladovo efektívnym spôsobom. Legislatívne návrhy v tomto balíku uľahčujú regionálnu spoluprácu. Komisia pripraví pre členské štáty usmernenie o regionálnej spolupráci, pričom bude vychádzať z existujúcich štruktúr spolupráce a uplatňovať hľadisko regionálnej spolupráce vo všetkých piatich rozmeroch energetickej únie.

Vzhľadom na to, že **mestá a mestské spoločenstvá** sú miestom, kde sa bude odohrávať hlavná časť transformácie, EÚ venuje osobitnú pozornosť týmto hybným silám zmeny. V roku 2016 sa zintenzívnili práce na uľahčení opatrení na úrovni miest, prijal sa „Amsterdamský pakt o mestskej agende EÚ“, primátori a starostovia uzavreli globálny dohovor a Komisia zriadila internetové jednotné kontaktné miesto pre miestne orgány, ktoré hľadajú prispôbené informácie o iniciatívach EÚ zameraných na mestá vrátane prechodu na čistú energiu. Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike ako významná iniciatíva EÚ v oblasti opatrení miest proti zmene klímy nadobúda teraz ďalšiu dynamiku a jeho širší rozsah pôsobnosti zahŕňa aj zmiernenie zmeny klímy, prispôbenie a prístup k čistej a cenovo dostupnej energii. Komisia v súčasnosti rozširuje kópiu tohto úspešného modelu v rámci globálneho dohovoru primátorov a starostov v Severnej Amerike a Mexiku, Latinskej Amerike a Karibskej oblasti, v Japonsku, Číne, Indii, juhovýchodnej Ázii a subsaharskej Afrike. Ambiciózne projekty prechodu na čistú energiu na úrovni miest a regiónov by mali byť viditeľnejšie a mohli by sa opakovať v celej Únii vrátane ďalšieho ročníka turné na tému energetickej únie v roku 2017.

Aj **vidiecke oblasti** majú významný potenciál, aby prispeli k tejto transformácii, napríklad v oblasti energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov vrátane udržateľnej bioenergie.

Ostrov a ostrovné regióny poskytujú platformy pre pilotné iniciatívy prechodu na čistú energiu a môžu slúžiť ako ukážkové prípady na medzinárodnej úrovni, ako dokazuje napríklad v najvzdialenejších regiónoch EÚ ostrov El Hierro (Kanárske ostrovy), ktorého spotreba energie je krytá zo 100 % z obnoviteľných zdrojov. Komisia by chcela pomôcť urýchliť rozvoj a prijímanie najlepších dostupných technológií na ostrovoch a v ostrovných regiónoch vrátane výmeny najlepších postupov o finančných, právnych a regulačných režimoch, ako aj o energii pre dopravu. V prvom kroku je potrebné spojiť samotné ostrovy, bez ohľadu na ich veľkosť, geografické podmienky alebo polohu.

Na podporu uplatňovania hľadiska prechodu na čistú energiu:

- Komisia vyzýva mestá, regióny, podnikateľské subjekty, sociálnych partnerov a ďalšie zainteresované strany, aby sa aktívne zapojili do rokovaní o transformácii energetiky, najmä v súvislosti s integrovanými plánmi v oblasti energetiky a klímy s cieľom pripraviť riešenia, ktoré budú primerane reagovať na potreby rôznych území.
- V roku 2017 Komisia predloží členským štátom usmernenie o regionálnej spolupráci na uľahčenie účinného a efektívneho dosahovania cieľov energetickej únie.
- V prvom polroku 2017 usporiada Komisia vo Vallette rokovanie na vysokej úrovni o príležitostiach a výzvach pre ostrovy v oblasti čistej energie. Týmto rokovaním sa začne proces podpory ostrovov pri ich prechode na čistú energiu.